

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 257. Quid addendum sit circa tempus vel ætatem, in qua obliget lex jejunii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

Nimiam esse in Episcopis, Medicis, Confessariis facilitatem dispensandi vel declarandi in jejunio & carnibus, conatur persuadere *Eliz.* in doct. morum l. 6. q. 16. §. 11., qui videri potest: Medicum autem dispensare non posse, dicitur l. 4. n. 1538.

Q. 256. *An dispensatus ad carnes valetudini servientes, v. g. ad gallinas, possit comedere omnis generis carnes etiam nocivas, v. g. porcinas.* R. Affirmat *Tamb.* in Dec. l. 4. c. 5. §. 1. n. 8., sed oppositum videtur probabilius, quia expressio illarum carnum satis significat mentem dispensantis esse ad has restrictam, maxime cum pro illis non sit ratio dispensandi, quæ erat conducentia ad valetudinem. *Nec obstat*, quod privilegia sint amplianda, nam nego hoc esse privilegium, sed est pura dispensatio à communi lege & consuetudine, adeoque odiosa & restringenda secundum dicta l. 1. n. 798. Si tamen propter valetudinem dispensatum esset in genere ad carnes, videtur licitum comedere quascumque, etiam si hæ aut illæ in communi non habeantur salubres, forte enim proderunt huic subjecto, maxime si ad illas sit magnus appetitus, nec immodicè sumantur; foretque aliàs nimis expositum scrupulis, cum nesciamus, quænam obsint aut profint magis.

Q. 257. *Quid addendum sit circa tempus vel ætatem, in qua obliget lex jejunii.* R. §. 1. Probabilius est contra *Nav.* & alios, quod adolescentes etiam valde robusti non teneantur jejunare ante annum 21. completum, nequidem aliquibus diebus, uti volunt *Silv.* & alii: Ratio est, quia Ecclesia illos solos obligat, qui incipiunt corpore consistere,

fistere,

fistere, & licet hic vel ille sit satis robustus, tamen leges non attendunt ad hoc, quod raro est, sed quod communiter, omnes autem communiter crescunt & firmantur saltem usque ad annum 21: completum, adeoque tum indigent majori alimento, ita cum communi *Sanch: in Conf: l: 5: c: 1: dub: 2.*

1315 §: 2: Qui post diligentem inquisitionem adhuc dubitat, an annum 21: expleverit, non tenetur jejunare, quia libertas ejus est in possessione contra præceptum, *Bonac: de restit: d: 1: q: 2: p: 2. n: 11: alique multi cum Diana p: 4: t: 3: R: 21.*

1316 §: 3: Si quis compleat annum 21: in Quadragesima, tenetur reliquo tempore jejunare, etiam si unicus dies superesset, quia præceptum illud divisibiliter obligat ad singulos dies, *Sanch: supra dub: 2: , imò idem Sanch: de Matr: l: 2: d: 24: n: 23. & post eum Lex: v: Annus n: 9: ac v: Ætas n: 8. , docent, si compleat horâ octavâ manè, teneri reliquo die jejunare, sed contradicunt in hoc ultimo 7. Sanch. Loth, Diana p. 1. t. 9. R. 49. , eò quòd præceptum hoc videatur respicere diem integrum veluti individuum objectum, adeoque si non comprehendat totum, nec comprehendere partem: utraque opinio est satis probabilis: debere tamen ejusmodi tempora considerari Ecclesiasticè quoad inceptionem & desitionem obligationis, diximus l: 1: n: 584.*

1317 §. 4. Viros omnes, hoc ipso quòd annum 55. attigerint, excusant aliqui teste *Diana p: 11: t: 3: R: 9. , sed rejiciuntur communiter ab omnibus: sexagenarios tamen, quamvis adhuc robustæ sint valetudinis, præter citatos à Busenb. , absolute*

Solutè excusant *Trull. Llamas, Angles, Portell, J. Sanch. Castrop. n. 6. Tamb. §. 7. n. 1. Steph. n. 124. Burgh. cent. 3. cas. 4., & ita sensisse etiam Pium V. dicit Diana p. 1. t. 9. R. 20., addens se existimare sexagenarios certò & infallibiliter excusari, quia sunt senes, ætas autem senum est inconstans & infirma, seu media inter morbum & sanitatem, inquit *Galenus*, imò senectus ipsa est morbus, ergo meritò à jejunio excusat; putat tamen *Jlls. n. 45. annum 60. debere esse completum*, licèt alii apud *Busenb. teneant oppositum*. E contrà sexagenarios teneri jejunare, si per præsentès vires commodè possint, docent *S. Antonin. Az. Med. Tol. Less. Val. Bacho, Lex. Tann. Fagund. Fill. Bonac. Laym.*, quia certum est illos ante annum sexagesimum fuisse obligatos, & dubium est, an per sexagesimum eximantur, ergo lex est in possessione, à qua dejici non potest per dubium superveniens, ergo si aliunde non dejiciatur, perget obligare: Cur autem certa ætas, nempe annus 21., statuatur pro inceptione, & nulla statuatur pro desitione legis, hæc est disparitas, quòd omnes usque ad annum 21. adolescant & debeant firmari, è contrà multi post sexagesimum non deficiunt notabiliter.*

§. 5. Mulieres quinquagenarias absolutè excusari putant *Narbona, Mach. Pelliz. Loth*, neque damnare audeat *Diana p. 9. t. 7. R. 73.*, quia citiùs senescunt, & de se sunt debilioris complexionis: sed *Sanch. dicit sententiam illam non esse tutam*, *Laym. Fagund. J. Sanch. Tamb. n. 5. dicunt esse improbabilem*, nam dato, quòd priùs senescant, etiam minùs

macerantur jejunio ; & quamvis debiliores sint , etiam indigent non tantum minoribus viribus , sed etiam minore alimento : si quæ tamen sit notabiliter debilior , poterit per malam valetudinem excusari ; estque etiam major causa cum talibus dispensandi , uti notant *Sanch.* de Matr. l. 7. d. 32. & *Pasq.* decis. 257. , qui quamvis citentur pro contraria sententia , tamen plus non videntur velle.

1319 §. 6. *Sanch.* & alii cum *Tamb.* n. 9. putant eum , qui vovit jejunare totâ vitâ diebus Veneris , post annum 60: non obligari , eò quòd votum videatur obligare secundum modum legis Ecclesiasticæ : Sed *Laym.* dicit sententiam illam esse improbabilem , quia obligat quidem secundum modum legis Ecclesiasticæ , quantum ad formam & modum jejunandi , non autem quantum ad personas , alioquin qui ante annum 21. vovisset jejunare , tum non teneretur , quia Ecclesia tum non obligat eum ; Ratio itaque à priori est , quia potest aliquis per votum sibi imponere obligationem , licet talem ei non imponat Ecclesia. Vide hic p. 1. à n. 438.

1320 §. 7. Si alicui per dispensationem ad inendum Matrimonium , loco voti castitatis sit subrogatum jejunium omni die Veneris , *Tambur.* n. 12. putat excusari post annum 60: , sicuti excusaretur , si incideret in morbum ; sed oppositum videtur tenendum , nam etiam post annum 60. obligaretur ad castitatem , subrogatum autem sapit naturam illius , cui subrogatur , Cap. 1. & 2. , *Ut lite pendente* : & ratio à priori est , quia videtur sic facta commutatio ,
quam-

quamdiu vis frui Matrimonio, tamdiu utere jejunio: quòd autem non obligetur, si incidere in morbum, ideo est, quia jejunium tum illi esset graviter noxium aut moraliter impossibile, uti supponitur, tum autem non obligat Ecclesia: Vide tamen iterum dicta p. 1. n. 439.

Q. 258. Quid circa pauperes sit notandum. R. 1321
Seqq.

§. 1. Pauperes tenentur jejunare eo die, quo simul habent plenum prandium, nisi ex præcedente inedia ita essent debilitati, ut jejunium commodè ferre non possent, ita *Sanch.* in *Conf.* l. 5. c. 1. dub. 15. *Lez.* aliique cum *Steph.* t. 1. d. 5. n. 130. Pro prandio tamen debito non sufficiunt panis, olera & fructus, uti docent *Sanch.* *Angles,* *Pasq.* aliique apud *Dian.* in *Comp.* v. *Jejunium*, n. 14. Neque solus panis & vinum, inquit *Tamb.* in *Dec.* l. 4. c. 5. §. 7. n. 34., sufficerent tamen pro uno vel altero die, uti notant *idem Tamb.* & *Steph.* supra. Addit *Pasq.* ad debitam ejusmodi refectionem requiri, ut pro potu adsit vinum vel saltem cerevisia, ubi non adest vinum, sed *Diana* p. 10. t. 12. R. 25. & t. 16. R. 77. aliique contradicunt, quia potest, per se loquendo, sine tali potu consistere plena resectio.

§. 2. Toleratur apud nos consuetudo, inquit 1322
Laym. l. 4. t. 8. c. 3. n. 3., ut reliquæ carniū, quæ in Bacchanalibus non sunt absumptæ, dentur pauperibus absumendæ.

§. 3. Qui pro sufficiente refectione non ha- 1323
bet cibos esuriales, potest ova, aut his deficientibus carnes comedere, quia benigna mater

Ggg 2

Eccle.